

Omavalvontasuunnitelma Perhekoti Pienet Askeleet Oy

Sisällys

Omavalvontasuunnitelma Perhekoti Pienet Askeleet Oy	1
Lukijalle.....	3
1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	4
1.1 Palveluntuottajan perustiedot.....	4
1.2 Palveluyksikön perustiedot	4
1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	4
1.4 Päiväys.....	4
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako	5
3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat	5
3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen.....	5
3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen	6
3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen	7
3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	13
3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen .	14
4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen	16
4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	16
4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta	17
4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä	17
4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano	18
5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi.....	19
5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi	19
5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi	20

Lukijalle

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta astui voimaan 1.1.2024. Sen mukaan palveluntuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma.

Palveluntuottajan on laadittava jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun.

Omavalvontasuunnitelman avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyttä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira julkaisi 14.5.2024 määräyksen omavalvontasuunnitelman laatimisesta ja seurannasta. Määräyksessä annetaan ohjeistusta suunnitelman sisällöstä.

Tämä Omavalvontasuunnitelman mallipohja on tarkoitettu julkisten ja yksityisten palveluntuottajien tueksi. Se ohjaa käytännönläheisesti palveluyksikön omavalvontasuunnitelman laadintaa. Mallipohja on yleisluonteinen, ja se kattaa Valviran määräyksen edellyttämät asiat.

Omavalvontasuunnitelman laajuus ja sisältö määräytyvät palveluyksikössä tuotettavien palvelujen ja toiminnan laajuuden mukaan. Sen vuoksi mallipohjaa kannattaa muokata oman palveluyksikön tarpeisiin sopivaksi. Esimerkiksi yksin työskentelevän psykoterapeutin tai fysioterapeutin omavalvontasuunnitelma on hyvin erilainen kuin ison asumispalveluyksikön tai terveyskeskuksen omavalvontasuunnitelma.

Omavalvontasuunnitelman mallipohja on laadittu valmisteluryhmässä, johon kuului kuudentoista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjän edustajat. Työkalu on ollut kommenttikierroksella Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen verkostoissa sekä hyväksytty Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen Asiantuntijaneuvostossa.

Keskeiset lähteet:

- ✓ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023
- ✓ Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain soveltaminen: Sote-valvontalain+soveltamisohje.pdf (stm.fi)
- ✓ Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira): Määräys sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajan palveluyksikkökohtaisen omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja seurannasta:
https://www.finlex.fi/data/normit/50504/01_Valvira_maarays_1_2024.pdf
- ✓ Sosiaali- ja terveysministeriön asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026 (STM:n julkaisuja 2022:2).

1. Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

- Perhekoti Pienet Askeleet Oy
- Y-tunnus 3161260–8, SOTERI-rekisteröintinumero?
- Kytöahontie 13, 45720 Kuusankoski
- 0445196907
- koti@perhekotipienetaskeleet.fi

1.2 Palveluyksikön perustiedot

- Vastuuvanhempi Merja Miettinen, Kytöahontie 13, 45720 Kuusankoski
- Yrittäjä Anne Miettinen, Kytöahontie 13, 45720 Kuusankoski

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Perhekoti Pienet Askeleet Oy tarjoaa lastensuojelun sijaishuoltopalveluita neljälle 0–18-vuotiaalle Kouvolassa Kymenlaakson hyvinvointialueella. Toiminta perustuu aluehallintoviraston/Valviran myöntämään lupaan ja on luvanvaraista yksityistä sosiaalipalvelua. Perhekodin tavoitteena on tarjota huostaanotetuille lapsille turvallinen, virikkeellinen ja monipuolinen kasvuympäristö sekä mahdollisuus osallistua arjen toimiin ikätasoisesti. Arjen rytmi, erityistarpeiden huomiointi, läheisen aikuisen läsnäolo ja yhteistyö omaisten kanssa ovat toiminnan kulmakiviä. Moniammatillinen yhteistyö eri tahojen kanssa kuuluu arkeemme.

Arvoina korostuvat ihmisläheisyys, osallistaminen, luotettavuus, uudistuminen, rehellisyys, yksilöllisyys, tasa-arvo sekä johdonmukaisuus. Jokainen lapsi nähdään perhekodin tärkeänä jäsenenä ja hänelle taataan turvallinen, pysyvä ja ratkaisukeskeinen ympäristö, jossa myös eläimet ja luonto ovat osa arkea. Henkilökunnalla on erityisosaamista nepsy-, fasd- ja kehitysvammaisten lasten parissa työskentelystä.

Tavoitteena on vahvistaa lapsen hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta, tukea yksilöllistä kasvua, auttaa ihmissuhteiden rakentamisessa ja valmistaa lasta kotiinpaluuseen tai itsenäiseen elämään.

1.4 Päiväys

- 18.11.2025

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

Omavalvonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavat Perhekoti Pienissä Askelissa:

Anne Miettinen, Merja Miettinen 044 5196907, koti@perhekotipienetaskeleet.fi

Omavalvontasuunnitelma on perhekodin oma, julkinen asiakirja, joka kuvaa miten palvelun laatu, turvallisuus ja lainmukaisuus varmistetaan päivittäisessä työssä.

Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja päivitykset tehdään yhdessä koko työyhteisön kanssa. Omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan aktiivisesti. Lasten, sosiaalityöntekijöiden, sekä muiden yhteistyötahojen kanssa kädyt keskustelut ja heiltä saatu palaute auttavat meitä kehittämään perhekodin toimintaa vastaamaan lasten tarpeita mahdollisimman hyvin. Perhekodin arjen toimet laaditaan asiakkaiden tarpeiden mukaan, jolloin asiakkaiden vaihtuessa myös malli- ja toimintamuodot usein muuttuvat. Tämä suunnitelma on laadittu vastaamaan tämänhetkistä tarvetta. Perhekodin omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään neljän kuukauden välein. Omavalvontasuunnitelmaa päivitetään aina, kun toiminnassa tapahtuu muutoksia.

Yksikön omavalvontasuunnitelma on nähtävillä perhekodin kotisivuilla

www.perhekotipienetaskeleet.fi sekä paperiversiona perhekodilla näkyvällä paikalla olohuoneessa.

3. Palveluyksikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen

Pienissä Askelissa varmistamme asiakkaiden pääsyn tarvitsemiinsa palveluihin ja hoitoon ajantasaisella asiakas- ja hoitosuunnitelmalla. Perhekoti ylläpitää tiivistä yhteistyötä vastuusosiaalityöntekijän, terveydenhuollon, koulun ja muiden palveluntarjoajien kanssa ja huolehdimme tarvittavista lähetteistä, ajanvarauksista ja tiedonkulusta.

Asiakkaille järjestetään saattaminen ja kuljetukset terveydenhuollon käynneille sekä tarvittaessa välitön pääsy kiireelliseen hoitoon. Huolehdimme lääkehoidon toteutumisesta, reseptien voimassaolosta ja terveyden seurannasta.

Palveluihin pääsy varmistetaan myös poikkeustilanteissa hyödyntämällä varaviestimiä, vaihtoehtoisia kuljetuksia ja sijaisjärjestelyjä. Kaikki hoitoon ja palveluihin liittyvät toimet dokumentoidaan Nappulaan.

3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Perhekoti Pienet Askeleet Oy toimii tiiviissä ja suunnitelmallisessa yhteistyössä eri viranomaisten, ammattilaisten ja lapsen lähipiirin kanssa. Monialaisen yhteistyön tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin, turvallisuuden ja kokonaisvaltaisen tuen varmistaminen sekä eri palvelujen sujuva yhteensovittaminen.

Toiminta perustuu avoimeen, ajantasaiseen ja tietoturvalliseen tiedonkulkuun. Kaikessa yhteistyössä huomioidaan lapsen etu, lastensuojelulain vaatimukset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tietosuojalainsäädäntö.

Yhteistyökumppanit:

- Sosiaalityöntekijä
- Perheneuvola ja mielenterveyspalvelut
- Terveystenhuolto
- Varhaiskasvatus, koulut, oppilashuolto
- Viranomaiset tarpeen mukaan
- Kolmannen sektorin tukipalvelut
- Huoltajat ja läheisverkosto

Koordinoitukäytännöt:

- Säännöllinen yhteydenpito verkostoon
- Osallistuminen asiakassuunnitelmapalaveriin
- Yhteistyö koulun ja terveydenhuollon kanssa
- Hoito- ja kasvatussuunnitelman laadinta ja seuranta
- Kirjallinen dokumentointi

Toiminnan tavoitteena on varmistaa, että kaikki lapsen palvelut muodostavat toimivan kokonaisuuden.

3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

- Palveluyksikön valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta sekä varautumissuunnitelmasta vastaa Anne Miettinen Perhekoti Pienet Askeleet Oy

Perhekoti Pienet Askeleet Oy tarjoaa laadukasta palvelua jossa toteutetaan ennakointia, suunnittelua ja toimintaa jonka avulla pystytään turvaamaan lasten arjen, turvallisuuden ja hoivan myös häiriö- ja poikkeustilanteissa. Perhekoti on velvollinen huolehtimaan, että toiminta ei keskeydy tai vaarannu esimerkiksi sähkökatkon, henkilöstöpoissaolojen, tietojärjestelmäongelmien, tapaturmien tai muiden uhkien vuoksi.

Valmiudella tarkoitetaan perhekodissamme varautumista erilaisiin häiriötilanteisiin kuten esimerkiksi sähkökatkot, vesikatkot, taudit ja henkilökunnan äkilliset poissaolot. Selkeät toimintamallit ja ohjeet ovat olemassa, että henkilökunta tietää miten eri tilanteissa toimitaan. Perhekodilla ylläpidetään tarvittavat resurssit poikkeustilanteisiin, esimerkiksi varavalot, ensiaputarvikkeet ja ruokavarasto. Henkilökunnan osaamista pidetään yllä.

Jatkuvuudenhallinta meillä tarkoittaa suunnitelmallista varmistamista että toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi erilaisissa tilanteissa. Riskit on tunnistettu ja niitä arvioidaan. Toiminnan kannalta tärkeät asiat turvataan, lapsille tarjotaan turvallinen hoiva ja valvonta sekä esimerkiksi lääkitykset hoidetaan katkottomasti. Jatkuvuus perhekodissa tarkoittaa myös sitä, että palautuminen normaaliin toimintaan hoidetaan huolella.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien jatkuvuutta koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 2.

*Taulukko 2: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **jatkuvuutta** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus) 1–3	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Fyysiset riskit	1	Omasta kunnosta ja ergonomiasta huolenpito. Kiinteistön kunnossapito.
Työssäjaksaminen	1	Työvuoro- ja loma suunnittelu.
Epäsuoran väkivallan kohtaaminen työssä	1	Työote, työilmapiiri, työnohjaus.

3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Perhekoti Pienissä Askelissa palvelun laatu varmistetaan seuraavanlaisesti:

1. Selkeät toimintaperiaatteet ja ohjeistukset

- Kirjalliset, ajantasaiset toimintatavat arjen hoitoon, kasvatukseen ja kriisitilanteisiin
- Lapsen turvallisuutta, yksityisyyttä ja oikeuksia koskevat ohjeet
- Asiakassuunnitelmat tehty yhdessä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa
- Yksilöllinen hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka toteutuu arjessa.

2. Osaava ja riittävä henkilöstö

- Ammattitaitoinen henkilöstö suhteessa myös lasten tuen tarpeisiin
- Säännöllinen täydennyskoulutus
- Työvuorosuunnittelu, joka varmistaa jatkuvan valvonnan ja hoidon
- Perekäytös
- Työnohjaus ja tuki jaksamiselle
- Selkeät vastuunjaot ja toimivat sijaisjärjestelyt

3. Omavalvonta

- Lakisääteinen omavalvontasuunnitelma, jota seurataan myös käytännössä.
- Säännölliset tarkistukset: turvallisuus, hygienia, lääkehoito, dokumentointi.
- Poikkeamien ja läheltä piti -tilanteiden kirjaaminen ja analysointi.
- Riskienarvointi ja turvallisuussuunnittelu
- jatkuva toiminnan arviointi

4. Turvallinen ja ammatillinen arki

- Arjen rakenteet (ruokailut, koulunkäynti, harrastukset, lepo) ovat ennakoitavia.
- Kirjalliset ohjeet lääkkeiden käsittelystä, terveydenhuollon järjestelyistä ja hätätilanteista.
- Kodin fyysinen ympäristö on turvallinen ja hyvin ylläpidetty.
- Poikkeamat ja vaaratilanteet käsitellään ja niistä opitaan.

5. Turvallisuuden varmistaminen

- Palo- ja pelastussuunnitelma, hygieniaohjeistukset, väkivallan uhkien kartoitus.
- Selkeät toimintamallit kriisitilanteisiin esimerkiksi katoamiset.
- Riskienarvointi ja dokumentointi vuosittain.

6. Dokumentointi ja seuranta

- Kaikki lapsen arkeen ja hoitoon liittyvät asiat kirjataan tietojärjestelmä Nappulaan.
- Kirjaukset tehdään lainsäädännön mukaisesti tietosuoja ja tietoturva huomioiden.
- Toiminnan tavoitteita arvioidaan mittareilla kuten: Lapsen hyvinvointi, koulunkäynnin sujuvuus, sijoituksen tavoitteiden toteutuminen, palautteet.

7. Yhteistyö verkostojen kanssa

- Tiivis ja suunnitelmallinen yhteistyö sosiaalityöntekijän kanssa.
- Yhteisneuvottelut ja raportointi määrääjoin.
- Yhteistyö koulun, terveydenhuollon ja läheisten kanssa.
- Tavoitteet, roolit ja yhteydenpidon käytännöt sovittu selkeästi.

8. Palaute ja kehittäminen

- Lapsilta, heidän läheisiltään ja yhteistyökumppaneilta kerätään palautetta säännöllisesti.
- Palautetta käsitellään ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.
- Perhekoti arvioi omaa toimintaansa avoimesti ja läpinäkyvästi.

3.3.2 Toimitilat ja välineet

Perhekoti Pienet Askeleet Oy toimii tilavassa omakotitalossa, joka on suunniteltu tarjoamaan lapsille turvallisen, kodinomaisen ja lämpimän kasvuympäristön. Kodin keskeisellä paikalla sijaitsevat olohuone ja keittiö, jotka muodostavat perhekodin sydämen. Näissä tiloissa vietetään yhteistä aikaa, vaihdetaan kuulumisia, tehdään arjen askareita ja ruokaillaan yhdessä. Yhteiset tilat tukevat vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä ja rauhallista arkea.

Jokaisella lapsella on oma huone, joka tarjoaa yksityisyyttä, levon ja turvallisuuden tunteen. Lapsi saa sisustaa huoneensa omien toiveidensa ja mieltymystensä mukaisesti, mikä vahvistaa kodinomaisuutta ja lisää lapsen osallisuuden kokemusta omassa ympäristössään.

Perhekodin piha-alue on viihtyisä, turvallinen ja käytettäissä monipuoliseen leikkiin ja ulkoiluun. Sijainti on erinomainen ja mahdollistaa sujuvan arjen, sillä lähellä sijaitsevat tarvittavat palvelut ja harrastusmahdollisuudet.

Tilojen ja välineiden turvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Kaikissa tiloissa huomioidaan paloturvallisuus: palovaroittimet, sammutusvälineet ja poistumisreitit ovat kunnossa ja tarkastetaan säännöllisesti. Lääkkeet ja kemikaalit säilytetään lukituissa tiloissa ohjeiden mukaisesti. Arjen välineistö on asianmukaista ja turvallista sujuvan arjen ja lasten hyvän hoidon mahdollistamiseksi. Perhekodilla on käytössään riittävän kokoinen ja asianmukaisesti varusteltu auto, joka mahdollistaa lasten turvallisen kuljetuksen.

Siisteyteen, hygieniaan ja kunnossapitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Tilat pidetään siistinä ja hyvässä kunnossa. Siivous tapahtuu säännöllisesti kaksi kertaa viikossa sekä tarvittaessa. Kunnossapitoon liittyvät tarpeet kirjataan ja korjaukset tehdään viipymättä. Tilat on suunniteltu niin, että ne soveltuvat mahdollisimman hyvin myös erityistarpeisille lapsille. Tarvittaessa tehdään yksilöllisiä ratkaisuja.

3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

- Asiakastietolain 7 §:n mukainen johtaja Anne Miettinen, joka vastaa palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta

- Tietosuojavastaava Anne Miettinen, Perhekoti Pienet Askeleet Oy yrittäjä, 044 5196907, koti@perhekotipienetaskleet.fi

Perhekoti Pienet Askeleet Oy noudattaa EU: n yleistä tietosuoja-asetusta, tietosuojalakia, sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakia ja potilasasiakirjasääntelyä. Tietoja käsitellään lainmukaisesti, minimiperiaatteen mukaisesti ja vain asiakkaan hoidon, kasvatuksen ja lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi. Tiedot suojataan teknisin ja organisatorisin toimin.

Pienissä Askelissa on ajantasaiset tietosuoja- ja tietoturvaohjeet, jotka käydään läpi perehdytyksessä. Henkilöstö koulutetaan säännöllisesti, ja heille annetaan ohjeet toimia tietoturvaloukkauksissa (välitön ilmoitus esimiehelle, tilanteen arviointi, tarvittaessa ilmoitus viranomaiselle).

Kirjaukset tehdään viivytyksettä Nappula järjestelmään, jota Pienet Askeleet käyttää. Kirjaaminen noudattaa voimassa olevia lakeja ja THL:n ohjeita. Vain välttämättömät tiedot kirjataan.

Asiakas tai huoltaja voi:

- tarkastaa omat tietonsa
 - pyytää virheellisen tiedon korjaamista
- Tiedot luovutetaan vain suostumuksella tai lain perusteella (esim. viranomainen). Kaikki luovutukset dokumentoidaan.

Asiakastiedot säilytetään lakisääteiset ajat ja hävitetään tietoturvallisesti, joka kuvattu tarkemmin tietoturvasuunnitelmassa. Paperiset asiakirjat säilytetään lukituissa tiloissa; sähköiset tiedot suojatuissa järjestelmissä. Jokaisella lapsella on omat kansionsa, jossa paperiset asiakirjat säilytetään lukitussa kaapissa.

Käyttöoikeudet myönnetään työtehtävien mukaan. Jokainen työntekijä näkee vain ne tiedot, joita hän tarvitsee. Oikeudet tarkistetaan säännöllisesti ja poistetaan heti työsuhteen päättyessä. Järjestelmien käyttö tallentuu lokiin.

Tietosuoja toteutumista seurataan sisäisin tarkastuksin, kirjaamiskäytäntöjen seurannalla ja ohjeiden vuosittaisella päivityksellä. Havaitut poikkeamat korjataan viipymättä.

3.3.4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Pienissä Askelissa käytämme Nappula-asiakastietojärjestelmää, joka on Valviran rekisteriin hyväksytty ja täyttää asiakastietolain olennaiset vaatimukset. Ennen käyttöönottoa ja vuosittain tarkistetaan järjestelmän rekisteröinti, soveltuvuus ja tietoturvaominaisuudet.

Henkilöstö perehdytetään asiakastietolain vaatimuksiin, tietosuojaan ja Nappulan käyttöön. Osaamista ylläpidetään vuosittaisilla koulutuksilla ja tarvittaessa täsmäopastuksilla.

Pienille Askelille on laadittu asiakastietolain mukainen tietoturvasuunnitelma, joka päivitetään vuosittain tai muutostilanteissa. Suunnitelman toteutumisesta vastaa toiminnasta vastaava henkilö Anne Miettinen yhdessä perhekodin vastuuvanhemman kanssa.

Tietoturvapoikkeamat ja järjestelmähäiriöt ilmoitetaan asiakastietolain 90 §: n mukaisesti Valviralle ja tarvittaessa Kyberturvallisuuskeskukselle. Poikkeamat dokumentoidaan osana omavalvontaa.

Käytettävän teknologian (esim. laitteet, sovellukset, järjestelmät) soveltuvuus ja turvallisuus arvioidaan etukäteen. Henkilöstölle annetaan tarvittava käyttöopastus, ja vikatilanteisiin on varautumissuunnitelma, joka sisältää paperikirjauksen varajärjestelmänä.

Teknologian käyttö sovitetaan asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin. Asiakkaan yksityisyys ja itsemääräämisoikeus varmistetaan, ja tarvittaessa pyydetään kirjallinen suostumus. Asiakasta informoidaan aina siitä, mitä tietoja hänestä kerätään, mihin niitä käytetään ja kenelle niitä voidaan luovuttaa.

3.3.5 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Pienissä Askelissa tyypillisimpiä infektoita ovat lasten hengitystieinfektiot, vatsataudit ja ihoinfektiot, ja toimintaan liittyy kausittaisten epidemioiden riski. Infektioiden leviämistä ehkäistään tavanomaisilla varotoimilla: huolellisella käsihygienialla, pintojen puhdistuksella, yskimishygienialla, riittävällä ilmanvaihdolla sekä sairastuneiden eriyttämisellä.

Hoitoon liittyvä infektio tunnistetaan, kun oireiden arvioidaan liittyvän yksikön toimintaan. Infektioepäilyistä ilmoitetaan toiminnasta vastaavalle ja tarvittaessa terveydenhuoltoon tai viranomaisille, ja tapauksia seurataan osana omavalvontaa.

Infektioiden torjuntaohjeet pidetään ajantasaisina ja henkilöstön osaaminen varmistetaan perehdytyksellä, vuosittaisella koulutuksella ja rokotussuosittelusten noudattamisella.

Hygieniakäytäntöjen toteutumista seurataan päivittäisessä työssä ja omavalvonnassa.. Puhtaus ja siisteys turvataan perhekodissamme säännöllisellä siivoamisella 2 kertaa viikossa ja tarvittaessa useammin. Jätteet lajitellaan ohjeiden mukaisesti.

3.3.6 Lääkehoitosuunnitelma

Täytä:

- Lääkehoitosuunnitelma on hyväksytty päivitettyä 3.11.2025 Lääkäri Eija Puhalainen.
- Lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä vastaava Merja Miettinen, vastuuvanhempi Perhekoti Pienet Askeleet Oy puh. 044 5196907

- Lääkehoidon asianmukaisuudesta ja lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta palveluyksikössä vastaava Britta Döling, sairaanhoitaja, britta.dolling@esperi.fi
- Lääkehoitosuunnitelmassa on kuvattu mm. miten lääkehoidon osaaminen varmistetaan, millaiset lääkelupakäytännöt yksikössä on, miten lääkkeiden tai rokotteiden haittavaikutusilmoitus tehdään palveluyksikössä sekä millaiset toimintamallit yksikössä on lääkevarkauksien varalta.

3.3.7 Lääkinnälliset laitteet

- Palveluyksikön laitevastuuhenkilö Merja Miettinen, Perhekoti Pienet Askeleet Oy puh. 044 5196907

Mikäli lapsella on käytössään lääkinnällisiä laitteita tai apuvälineitä, on niihin perehdytty asianmukaisella tavalla ja noudatetaan niistä saatuja ohjeistuksia. Vaaratilanneilmoitus tehdään Fimeaan, Lääkinnällisten laitteiden ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus - kaavakkeella.

Lisätietoa lääkinnällisten laitteiden turvallisesta käytöstä ja vaaratilanneilmoituksista löydät seuraavista asiakirjoista:

- ✓ STM on julkaissut oppaan ”Lääkinnällisten laitteiden turvallinen käyttö – opas laiteosaamisen varmistamiseen” (STM:n julkaisuja 2024:3).
- ✓ Fimea on antanut määräyksen ”Lääkinnällisestä laitteesta tehtävä ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitus” ja ohjeen ”Vaaratilanteessa olleen lääkinnällisen laitteen käsittely” (Fimea 1/2023).

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus ja Laiteturvallisuusverkosto valmistelevat parhaillaan mallikuvausta laiteturvallisuussuunnitelman laatimiseen.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien turvallisuutta ja laatua koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 3.

*Taulukko 3: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **turvallisuutta ja laatua** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)1–3	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Asiakasturvallisuuden riskit (tapaturmat, lasten terveyteen, käyttäytymiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät riskit) Lääkehoitoon liittyvät riskit	2	Selkeät toimintaohjeet, riskien arviointi asiakaskohtaisesti, henkilöstön valvonta ja läsnäolo, ensiapuvalmius, perhedytys, kouluttautuminen
Toimintaympäristöön ja tiloihin liittyvät riskit (paloturvallisuus, sisäilma, hygienia, kodin tapaturmat)	2	palovaroittimien ja sammutuskaluston ylläpito, säännöllinen siivous, laitteiden säännöllinen tarkistus ja lapsille sopivat turvajärjestelyt
Palveluprosessin ja laadun riskit (työn laatu, putteet dokumentoinnissa tai viestinnässä)	1	Säännöllinen omavalvonnan seuranta, dokumentoinnin ohjeet, säännölliset palaverit, asiakaspalautteen kehittäminen ja kehittämistoimet

3.4 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Vastuuvanhempi (lähihoitaja, yhteisöpedagogi AMK) ja Yrittäjä, kokoaikainen työntekijä (sosionomi AMK) asuvat perhekodilla ja ovat paikalla ja käytettävissä ympäri vuorokauden. Henkilöstömäärä on mitoitettu lasten lukumäärän ja tuen tarpeiden mukaan. Puolikasta työaikaa perhekodilla tekevät lähihoitaja ja sosionomi. Lisäksi tarvittaessa kutsuttavia sosionomeja lyhytaikaisiin poissaoloihin. Työntekijöiden perehdytys varmistaa, että jokainen tuntee lapsikohtaiset suunnitelmat ja yksikön toimintatavat.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 4.

Taulukko 4: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)1–3	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Henkilöstön riittävyys	2	Selkeät vastuut ja työnjako, varahenkilöjärjestelyt
Puutteellinen perehdytys	1	Perehdytys ja osaamisen varmistaminen
Osaaminen ja jaksaminen	1	Työhyvinvointiin panostaminen ja seuranta
Puutteet yhteisissä toimintatavoissa	1	Yhteiset palaverit, tiedonsiirto

3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan/potilaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

- Sosiaali- ja potilasasiavastaava neuvoo potilas- ja asiakasasioissa, tiedottaa oikeuksista, auttaa muistutuksissa ja kanteluissa.

Kymenlaakson hyvinvointialue
 Sosiaali- ja potilasasiavastaava
 Taija Kuokkanen
 Salpausselänkatu 40 A, 45100 Kouvola
 Puhelinaika ma-to klo 9–12
taija.kuokkanen@kymenhva.fi
 Puhelinnumero: 040 728 7313
<https://kymenhva.fi/meilla-asiakkaana/sosiaaliasiavastaava-ja-potilasasiavastaava/>

- Muistutusten käsittelystä vastaava Anne Miettinen, yrittäjä Perhe koti Pienet Askeleet Oy, koti@perhekotipienetaskleet.fi, 044 5196907, muistutukset käsitellään kuukauden kuluessa.

Pienissä Askelissa on tehty hyvän kohtelun suunnitelma. Hyvän kohtelun suunnitelma perhe kodissa takaa sen, että jokainen lapsi tulee kohdatuksi kunnioittavasti, turvallisesti ja arvokkaana yksilönä. Suunnitelma varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat arjessa, hänen tarpeensa huomioidaan johdonmukaisesti ja että henkilöstö toimii yhteisten eettisten periaatteiden, kasvatuksellisten linjausten ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Hyvän kohtelun suunnitelma tukee itsemääräämisoikeutta ja toimii työkaluna työntekijöille,

vahvistaa lasten hyvinvointia ja luo avoimen, turvallisen ja ennakoitavan ilmapiirin perhekodin arkeen.

Pienissä Askelissa itsemääräämisoikeuden vahvistaminen tarkoittaa sitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus vaikuttaa omaan arkeensa, tulla kuulluksi ja tehdä ikätasonsa mukaisia valintoja turvallisesti. Lapsen mielipiteet, toiveet ja kokemukset otetaan aktiivisesti huomioon kaikessa suunnittelussa, päätöksenteossa ja arjen tilanteissa.

- Kuulemalla lasta säännöllisesti ja aidosti, sekä arjen keskusteluissa että hoidon suunnittelussa ja perhekotipalavereissa.
- Mahdollistamalla valintoja esimerkiksi harrastuksissa, vaatteissa, ruokailussa, huoneen järjestelyssä ja päivittäisissä toiminnoissa.
- Antamalla ikätasoista vastuuta ja opastamalla turvalliseen päätöksentekoon.
- Tukemalla lapsen omia vahvuuksia ja tavoitteita, jotta hän kokee voivansa vaikuttaa omaan elämäänsä.
- Tarjoamalla selkeät rajat ja turvallisen kasvuympäristön, jossa lapsi voi opetella itsenäisyyttä ilman liiallista kuormitusta tai vaaraa.
- Keskustelemalla valinnoista ja niiden seurauksista ymmärrettävällä tavalla.
- Kunnioittamalla lapsen yksityisyyttä, esimerkiksi henkilökohtaisten tilojen, tavaroiden ja tietojen käsittelyssä.
- Huolehtimalla, että lapsi saa tietoa omista oikeuksistaan ja siitä, miten hän voi kertoa huolistaan luotettavalle aikuiselle.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu Taulukossa 5.

*Taulukko 5: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta*

Tunnistettu riski	Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)1–3	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Osallisuuden toteutumatta jääminen	1	Luottamus ja rohkaisu itsensä ilmaisuun, kommunikaation tukeminen ja erilaiset menetelmät kommunikoinnin tueksi
Yhdenvertaisen kohtelun puutteet	1	Yhteiset, kirjalliset toimintaperiaatteet yhdenvertaisesta kohtelusta.
Lapsen yksityisyyden ja tietosuojan riskit	2	Nappula-järjestelmä, henkilöstön säännöllinen koulutus tietosuojasta, yksityisyyttä kunnioittavat toimintatavat arjessa

4. Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

4.1 Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Perhekoti Pienet Askeleet Oy raportoi keskeiset riskit ja havaitut epäkohdat tilaajalle sovitussa yhteistyöpalaverissa sekä tarvittaessa viipymättä kirjallisesti. Palveluntuottaja ja henkilöstö noudattavat valvontalain 29 §: n mukaista ilmoitusvelvollisuutta ja ilmoittavat havaitut epäkohdat, niiden uhat ja lainvastaisuudet vastuuhenkilölle, tilaajalle ja tarvittaessa valvontaviranomaiselle. Muut lakisääteiset ilmoitukset (esim. lastensuojelu-, rikos-, tartuntatauti- ja lääkehoitopoikkeamat) tehdään voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Henkilöstölle tiedotetaan ilmoitusvelvollisuuksista perehdytyksen ja säännöllisen ohjeistuksen kautta. Omavalvonnassa havaitut puutteet korjataan välittömästi ja toimenpiteet dokumentoidaan. Vaara-, haitta- ja poikkeamatilanteista on selkeä sisäinen ilmoitusmenettely, ja myös asiakas tai omainen voi tehdä ilmoituksen. Kaikki ilmoitukset käsitellään, analysoidaan ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja vastaavien tilanteiden ennaltaehkäisyssä.

Pienissä Askelissa kaikki epäkohtiin, haittatapahtumiin ja vaaratilanteisiin liittyvät havainnot käsitellään yhtenäisen prosessin mukaan. Ensimmäiseksi varmistetaan tilanteen välitön turvallisuus ja turvaavat toimet toteutetaan heti. Tapahtumasta tehdään viipymättä ilmoitus perhekodein vastuuhenkilölle, joka kirjaa tapahtuman ja käynnistää sen analysoinnin. Tilanne käydään läpi sen mukaan, mitä tapahtui, miksi se tapahtui ja miten vastaava voidaan jatkossa estää. Tarvittavat korjaavat ja ehkäisevät toimet suunnitellaan ja toteutetaan välittömästi, ja ne

dokumentoidaan omavalvonnan seurantaan. Tapaukset käsitellään henkilöstön kanssa yhteisesti esimerkiksi tiimipalavereissa, jotta kokemukset ja opit jaetaan ja toimintatapoja voidaan päivittää. Jälkiseurannalla varmistetaan, että muutokset toimivat käytännössä ja että riski vastaavan tilanteen toistumisesta on poistunut. Prosessin tavoitteena on avoin, oppiva ja turvallisuutta vahvistava toimintakulttuuri. Pienissä Askelissa ei poikkeamia ole ollut, mutta mikäli niitä tulee ne käsitellään ohjeiden mukaisesti.

4.2 Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Vakavan vaaratapahtuman sattuessa Pienissä Askelissa käynnistetään välittömästi tutkintaprosessi, jonka tavoitteena on selvittää tapahtuman syyt, ehkäistä vastaavat tilanteet jatkossa ja varmistaa lasten ja henkilöstön turvallisuus. Ensimmäisenä huolehditaan tilanteen välittömästä hallinnasta ja lasten turvallisuuden varmistamisesta. Tapahtuma raportoidaan viipymättä perhekodin vastuuhenkilölle, palvelun järjestäjälle ja tarvittaessa valvontaviranomaiselle.

Vastuuhenkilö käynnistää perusteellisen selvityksen, jossa kartoitetaan tapahtumakulku, olosuhteet, toimintaan vaikuttaneet tekijät ja mahdolliset toiminnan puutteet. Tutkinta tehdään avoimessa ja rakentavassa hengessä, lapsen näkökulma huomioiden ja tietosuojasäännöksiä noudattaen. Kaikkia tilanteeseen liittyviä henkilöitä kuullaan.

Tutkinnan perusteella määritellään konkreettiset korjaavat ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet, kuten ohjeiden tarkentaminen, toimintatapojen muuttaminen, lisäkoulutus tai ympäristön turvallisuuden parantaminen. Toimenpiteet toteutetaan viipymättä ja niiden vaikutusta seurataan systemaattisesti. Tutkinnan tulokset käydään läpi henkilöstön kanssa yhteisesti, jotta opit ja kehittämiskohteet integroidaan arjen toimintaan. Tavoitteena on vahvistaa turvallisuuskulttuuria ja estää vastaavien vakavien vaaratapahtumien toistuminen.

4.3 Palautetiedon huomioiminen kehittämisessä

Pienissä Askelissa epäkohtailmoitusten sekä haitta- ja vaaratapahtumailmoitusten käsittelyprosessi tapahtuu seuraavanlaisesti; Saatua tietoa käsitellään systemaattisesti ja hyödynnetään omavalvonnassa. Vastuuhenkilö kirjaa ja analysoi ilmoitukset, tunnistaa mahdolliset epäkohdat ja puutteet sekä suunnittelee ja toteuttaa korjaavat ja ehkäisevät toimenpiteet. Samoin muistutuksista, kanteluista ja potilasvahinkoilmoituksista saadut havainnot käsitellään ja otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä, jotta vastaavat tilanteet voidaan estää tulevaisuudessa.

Henkilöstölle tiedotetaan säännöllisesti käytössä olevista palautekanavista, ja perehdytyksessä korostetaan ilmoitus- ja palautemenettelyjen tuntemusta. Kaikki palaute,

mukaan lukien reklamaatiot, käsitellään osana omavalvontaa ja analysoidaan, jotta sen pohjalta voidaan parantaa toimintatapoja, turvallisuutta ja palvelun laatua.

Valvontaviranomaisten antama ohjaus, päätökset ja palautteet integroidaan omavalvontaan ja käytännön toimintaan. Niiden vaikutus arvioidaan ja tarvittavat muutokset toteutetaan viipymättä. Näin Pienissä Askelissa varmistetaan oppiva ja jatkuvasti kehittyvä toimintakulttuuri, jossa sekä henkilöstön että asiakkaiden näkökulmat huomioidaan

4.4 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano

Pienissä Askelissa poikkeamien syyt ja taustatekijät selvitetään jokaisen tapahtuman yhteydessä systemaattisesti. Vastuuhenkilö analysoi tapahtuman kulun, olosuhteet ja siihen vaikuttaneet tekijät sekä kuulee tarvittaessa henkilöstöä ja muita osallisia. Tämän pohjalta tunnistetaan korjaavat ja ennaltaehkäisevät kehittämistoimet, joilla pyritään estämään vastaavat tilanteet ja parantamaan lasten turvallisuutta, hyvinvointia ja palvelun laatua.

Kehittämistoimenpiteet voivat sisältää esimerkiksi ohjeiden tai toimintatapojen tarkistamista, lisäkoulutuksia henkilöstölle, ympäristön tai työvälineiden muutoksia sekä viestintä- ja tiedonkulkuprosessien tehostamista. Toimenpiteiden arvioidaan parantavan toimintaa, koska ne perustuvat todettuihin riskeihin ja puutteisiin, ja niiden avulla voidaan ehkäistä virheitä, vaaratilanteita ja epäkohtia.

Kaikki kehittämistoimenpiteet kirjataan omavalvontasuunnitelmaan poikkeamien seurantaan. Anne Miettinen vastaa perhekoti Pienet Askeleet Oy yrittäjänä poikkeamista. Poikkeaman tullessa määritetään aikataulu toteutukselle, ja toteutumista seurataan säännöllisesti, jotta varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen ja jatkuva laadun- ja turvallisuuden kehittäminen.

Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta on kuvattu Taulukossa 6.

Taulukko 6: Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta

Korjaus- tai kehittämistoimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Seuranta
Henkilöstön koulutus ja täydennyskoulutus	Tarpeen mukaan tai vuosittain, koulutussuunnitelma	Vastaava yhdessä henkilöstön kanssa	Tiimipalaverissa, koulutussuunnitelu
Oppiminen ja toimintatapojen päivittäminen	Säännöllisesti tiimipalaverissa ja keskusteluissa	Henkilöstö ja vastaava	Tiimipalaverit, seuranta dokumentoitu
Tietosuoja- ja tietoturvatoimien päivittäminen	Tarpeen mukaan	Tietosuojavastaava	Seurantatiedot
Palautteen kerääminen ja hyödyntäminen	Jatkuva	Vastaava, henkilöstö	Palautteiden analysointi, tiimipalaverit, dokumentointi
Poikkeamien analysointi ja syiden selvittäminen	Poikkeaman ilmetessä	Vastaava ja yrittäjä	Kirjataan poikkeamaprosessiin, tarkistetaan toteutus säännöllisesti

5. Omavalvonnan seuranta ja raportointi

5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi

Pienissä Askelissa palveluiden laatua ja turvallisuutta seurataan useilla menetelmillä ja mittareilla, kuten poikkeamailmoitusten ja vaaratilanteiden seurannalla, asiakas- ja huoltajapalautteella, henkilöstön havainnoilla, omavalvontakierroksilla, auditoinneilla ja säännöllisillä tiimipalaverilla. Laadun ja turvallisuuden seurantatiedot dokumentoidaan järjestelmällisesti ja analysoidaan säännöllisesti.

Seurannan tuloksista raportoidaan vastuuhenkilön toimesta johdolle ja tarvittaessa tilaajalle, pääsääntöisesti kuukausittain tai poikkeamistilanteissa viipymättä. Raportit sisältävät havainnot, analyysit, toteutetut korjaavat toimet ja ehdotukset kehittämiseksi.

Riskienhallintakeinojen toimivuus ja riittävyys varmistetaan seuraamalla poikkeamien määrää, analysoimalla niiden syitä, arvioimalla toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä vertaamalla käytäntöjä voimassa olevaan lainsäädäntöön ja ohjeistuksiin. Riskienhallinnan toimivuutta arvioidaan säännöllisesti henkilöstön palaverissa, ja vuosittaisessa itsearvioinnissa.

5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

Pienissä Askelissa omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti vastuuhenkilön johdolla käyttämällä kirjattuja seurantamenetelmiä, kuten tiimipalavereita, poikkeama- ja palauteraportteja sekä dokumentointia kehittämistoimenpiteiden edistymisestä. Seurannassa havaitut puutteellisuudet kirjataan, analysoidaan ja niihin ryhdytään viipymättä korjaaviin toimiin.

Seurannasta laaditaan kirjallinen selvitys, joka sisältää arvioidut toimenpiteet, toteutuneen aikataulun ja vastuuhenkilöt. Selvityksen perusteella tehdyt muutokset ja päivitykset julkaistaan vähintään neljän kuukauden välein henkilöstölle ja tarvittaessa myös palvelun järjestäjälle. Tämä varmistaa omavalvontasuunnitelman ajantasaisuuden, kehittämistoimenpiteiden toteutumisen seurannan ja jatkuvan toiminnan laadun sekä turvallisuuden parantamisen.